

INGEZONDEN.

De redactie behoudt zich voor ter bevordering van spoedige plaatsing der stukken zoo noodig eenige bekorting aan te brengen.

IJZERPRAEPARATEN.

In de clinische les van 25 Juli 1936 bespreekt dr. J. J. DE JONG een geval van secundaire anaemie, waarbij alle ijzerpraeparaten gefaald hebben met uitzondering van ferrostabil. Het gelukte niet ferrochloride in een houdbaren vorm te brengen, zoodat van vervanging van het spécialité moest worden afgezien.

Het wil mij voorkomen, dat hier waarschijnlijk te ver gezocht is. Reeds sedert 1934 wordt in mijn apotheek als vervangmiddel voor ferrostabil gemaakt een zwakzure oplossing van versch bereid ferrochloride in 50 pCt. glyose. Deze oplossing is voldoende houdbaar en het gehalte aan ferri is geringer dan dat van ferrostabil. Desgewenscht kan koper in den vorm van kopersulfaat worden toegevoegd in een hoeveelheid van 0,01 tot 0,1 mG. per gram ferrochloride.

Apotheek Stads- en Academisch Ziekenhuis

Utrecht, Augustus 1936.

E. H. VOGELZANG.

DE BETEEKENIS VAN DEN AARD VAN HET IJZERPRAEPARAAT BIJ DE BEHANDELING VAN SECUNDAIRE ANAEMIE.

Daar de vragen van den heer ANDREAS OTTO in het *N. T. v. G.* van 1 Augustus 1936 niet mijn eigen onderzoek betreffen, doch bedoeld zijn als vragen voor den huisarts der door mij beschreven patiënte en voor den apotheker, die trachtte ferrochloride in een houdbaren vorm voor ons te bereiden, zal ik hem bij afzonderlijk schrijven hun namen mededeelen. Hij kan zich dan rechtstreeks tot hen wenden:

Ik vertrouw, dat de heer OTTO door mijn clinische les de overtuiging kreeg, dat ik aan eenvoudige geneesmiddelen de voorkeur geef boven spécialité's. Afgezien toch van het feit, dat deze laatste meestal vrij kostbaar zijn, remt het vaak gedachteeloos voorschrijven dezer patentmiddelen bij den arts de overweging, hoe en door welke geneesmiddelen hij het beste invloed op de ziekten zijner patiënten kan uitoefenen.

Mijn leermeester NOLEN liet bij voorkomende gelegenheden nooit na ons te wijzen op de noodzakelijkheid, dat BLAUD's pillen zacht moeten zijn en dat zij op de snijvlakte lichtgroen gekleurd behooren te wezen.

Ik heb helaas reden om te gelooven, dat tegenwoordig maar al te vaak „staalpillen" worden afgeleverd, welke zóó hard zijn, dat zij onveranderd het lichaam van den patiënt verlaten. In mijn bijdrage in den zesden bundel der *Aanwinsten op diagnostisch en therapeutisch gebied* publiceerde ik op blz. 84 daarvan een treffend voorbeeld.

Zooals ik in mijn clinische les uitdrukkelijk deed uitkomen, heb ik, na de teleurstellende ervaring van den huisarts, bij mijn patiënte toch nog een eenvoudig ijzerpraeparaat beproefd in den vorm van het door vooraanstaande Amerikaansche onderzoekers op dit gebied zeer aanbevolen citras ferricus cum citrate ammonico. Doch toen ook dit niet hielp, ontbrak het mij aan moed en de patiënte aan tijd om nog weer eens systematisch andere eenvoudige ijzerpraeparaten, ten deele reeds door den huisarts toegediend, bij haar te beproeven.

Noodgedwongen ging ik daarom over tot een spécialité, dat spoedig het beoogde resultaat gaf.

Leiden, 1 Augustus 1936.

JAC. J. DE JONG.

STAALMIDDELEN.

In het *Tijdschrift* van 25 Juli trof ik de lezing van dr. JAC. J. DE JONG over de beteekenis van den aard van het ijzerpraeparaat bij behandeling van secundaire

anaemie. Ten duidelijkste is hier weder ondervonden, dat het ijzer in den vorm van *ferro*-verbinding verre te verkiezen is, wat in het beschreven geval, nu de maag voor een groot deel was weggenomen, te duidelijker bleek.

Dr. DE JONG meent, dat het falen van BLAUD's pillen ferrosulfaat, of ferrolactaat, die toch alle het zoo gewenschte tweewaardige ijzer bevatten, zou zijn te verklaren in de oxydatie dier stoffen tot ferrizout, doch ik ben van oordeel dat dit niet mogelijk is, daar ons geheele verteringsproces in het teeken van reductie staat. Ook is het wel bezwaarlijk bij deze ferromiddelen dezelfde lijn te trekken, daar toch de affiniteit van het ijzer tot de zuurstof in stoffen als ferrosulfaat of -lactaat, vergeleken met het carbonaat uit de Pil. BLAUDI, zeer ver uit elkaar ligt.

De hoofdzak is, dat men ferro toedient, waaruit het verteringsproces de verlangde ijzerverbinding voor haemaglobinevorming doet ontstaan. In vele gevallen zal die ferroverbinding in de maag kunnen worden gevormd, zoowel uit het ferrocarbonaat van de Pil. BLAUDI, als uit het ferrum pulveratum, doch ideaal zijn deze middelen niet, wat wel blijkt uit het feit dat zulk een enorm groote hoeveelheid dient te worden gegeven, dat deze voor vele patiënten te machtig blijkt.

In genoemd geval mocht dr. DE JONG goed gevolg zien van het ferrostabil. Het is jammer, dat niet is nagegaan, hoe het ferrosaccharaat zich hier zou gedragen. Dit is een middel waarin het ijzer in ferrovorm aan suiker is gebonden en dat bij gebleken tekortkoming van de gewone Fe-middelen uitstekend voldoet. Tegelijk zou dan kunnen worden waargenomen, dat oxydatie niet de schuld was dat andere ferromiddelen niet hielpen, want de ferrosuiker is daar zoo gevoelig voor, dat zelfs doorblazen van lucht door de oplossing in water niet eens kan worden verdragen. Dit is ook de reden dat de firma VERWEY het saccharaat in pillen moest verwerken.

Daar voor de bereiding een colloïdmolen noodig is en de fabricatie nogal routine vereischt, kan het middel niet in de apotheek worden gemaakt, maar dit mag toch geen reden zijn om het niet aan te wenden wanneer dit noodig is; daarenboven is de prijs van f 4.— per 1000 pillen vrijwel aan dezen crisistijd aangepast.

N. VERWEY,

J. J. VERMET, *apothekers*.

Tiel, 1 Augustus 1936.

BERICHTEN.

BUITENLAND.

JAPAN. — **Kitasato-boekerij.** De leiders van de door KITASATO te Keio gestichte vrije geneeskundige hoogeschool hebben besloten, een boekerij aan de school te verbinden en deze te noemen naar haren stichter (*Policlinico*, 20 Juli).

VENETIË. — **Congres voor de Latijnsche geneeskundige pers.** Op het einde van September zal te Venetië een congres worden gehouden van de geneeskundige pers, verschijnende in de landen, waarin uit het Latijn afgeleide talen wordt geschreven. Voor België zal daar als rapporteur optreden dr. TRICOT-ROYER, die er een voordracht zal houden over de geschiedenis van de geneeskundige pers in België. Uit wat *Bruxelles-Médical* hierover in zijn nummer van 19 Juli mededeelt, blijkt onder andere, dat van 1756 tot op dezen tijd in het kleine België 353 geneeskundige periodieken zijn verschenen — gelukkig zijn er ook verdwenen —, waarvan 215 te Brussel en 138 in 128 andere gemeenten. Het is bijna te veel!

NEW-YORK. — **Bedrog ongestraft gebleven door lichtvaardigheid van een arts.** De regeering van de Vereenigde Staten heeft het moeten afleggen tegen een bedrieger, die tegen suikerziekte een kruidenthee aanpreeft, bereid van Atriplex, ganzevoet, en *diaplex* genoemd (van *diabetes* en *atri-plex*). In de reclame, die ervoor wordt gemaakt, wordt insuline als gevaarlijk voorgesteld. Een dokter en een leek, die als getuigen waren opgeroepen, hadden